

класів. Інститути підвищення кваліфікації вчителів було проголошено науково-методичними центрами підвищення педагогічної майстерності, узагальнення і поширення передового досвіду вчителства. Відкриття в інститутах кафедр педагогіки та психології сприяло значному посиленню наукового, навчально-методичного потенціалу закладів, розширенню кола функцій, що на них покладалися.

З огляду на вищезазначене, додаткового розгляду потребують питання, що стосуються розвитку післядипломної освіти вчителів початкових класів у постреформаційний період, коли нового забарвлення набули зміни в контексті проголошення новим радянським урядом в 1985 році курсу на прискорення соціально-економічного розвитку країни. Ці події стали початком кардинальних перетворень у суспільно-політичному житті, відродження демократичних традицій, розпаду унітарної держави та розбудови національної системи освіти в незалежній Україні.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бабанский Ю.К. Реформа школы (задачи, содержание, научно-теоретическое значение) / Ю.К. Бабанский. – М.: Общество “Знание” РСФСР, 1984. – 48 с.
2. Березівська Л.Д. Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: монографія / Лариса Дмитрівна Березівська. – К.: Богданова А.М., 2008. – 406 с.
3. Основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи // Рад. шк. – 1984. – № 6. – С. 3-26.
4. Про заходи з удосконалення підготовки, підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, системи освіти та професійно-технічної освіти і поліпшення умов їх праці та побуту, 12 квітня 1984 р.; Постанова

Верховної Ради СРСР № 316 // Про реформу загальноосвітньої школи: зб. док. і матеріалів / пер. з рос. – К.: Політвидав України, 1984. – С. 19-23.

5. Про основні напрями реформи загальноосвітньої і професійної школи: Постанова Пленуму ЦК КПРС 10 квітня 1984 р.; Постанова Верховної Ради СРСР // Про реформу загальноосвітньої школи: зб. док. і матеріалів / пер. з рос. – К.: Політвидав України, 1984. – С. 9-13.

6. Про підсумки навчально-виховної роботи в 1-х класах чотирирічної початкової школи відповідно до вимог шкільної реформи // Зб. наказів та інструкцій м-ва освіти УРСР. – 1987. – № 15. – С. 3-5.

7. Про роботу органів народної освіти, шкіл та дошкільних закладів республіки по створенню організаційно-педагогічних умов для переходу на навчання дітей 6-річного віку // Зб. наказів та інструкцій м-ва освіти УРСР. – 1986. – № 9. – С. 29-32.

8. Фоменко М. В. Идеи реформы воплотить в жизнь / М.В. Фоменко // Реформе школы партийную заботу / сост. В.В. Усенко, В.И. Батышев, И.С. Бык. – К.: Политиздат Украины, 1985. – 102 с.

9. Швидун В.М. Форми та зміст підвищення кваліфікації педагогів загальноосвітніх навчальних закладів України у контексті політичних, економічних та соціальних трансформацій / В.М. Швидун // Науково-методичний альманах “Нива знань”. – 2006. – № 1. – С. 12-16.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Примакова Віталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, докторант кафедри педагогіки і психології Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради.

Коло наукових інтересів: проблеми розвитку післядипломної педагогічної освіти; професійного розвитку вчителів початкових класів; оптимізації навчально-виховного процесу в школі; формування світоглядних уявлень в учнів.

УДК.811.111..378.147..004

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ

Анжела РАЦУЛ (Кіровоград)

Розширення та якісні зміни характеру міжнародних зв'язків нашої держави, інтернаціоналізація усіх аспектів суспільного життя роблять іноземну мову реальною необхідною в різних сферах діяльності людини. Вона стає дійовим фактором соціально-економічного, науково-технічного і загальнокультурного прогресу суспільства. Це підвищує статус іноземної мови як освітньої галузі шкільної середньої освіти, але й висуває нові вимоги до методики її викладання особливо у вищих технічних навчальних закладах, де

пріоритетним напрямком стає формування в учнів навичок науково-дослідницької діяльності.

У сучасному світі, де сучасні мультимедійні засоби й інформаційні технології (ІТ) посідають значне місце майже в усіх галузях людської діяльності, звертається увага на значний вплив цих технологій на навчання майбутніх економістів. Вони майже щодня працюють із великим обсягом інформації у вигляді відомостей, доповідей, звітів, оглядів тощо. Цю інформацію слід редагувати, формувати, організовувати згідно поставленого завдання, тому викладачам слід мати сформовані навички

й уміння роботи з комп'ютерною технікою, програмним забезпеченням і сучасними носіями інформації.

Зокрема, у педагогічній літературі описано методи використання ІТ на концептуальному рівні (Г.Воробйов, А.Ракітов, Є.Семенюк й ін.), у гносеологічному аспекті (І.Агешин, В.Біблер, Л.Землякова, А.Лосев й ін.), як чинник формування професійного типу особистості шляхом засвоєння норм, правил, цінностей інформаційного суспільства (Г. Воробйов, А. Єршов, В. Монахов й ін.), у контексті технічних навичок і вмінь роботи з інформацією (Є. Смирнов, А. Яглом, І. Мелик-Гайназян й ін.). Проаналізувавши методи та підходи вітчизняних і зарубіжних авторів до навчання іноземної мови, а саме О.І. Літікова, Н.Л. Драб, М.І. Смирнова, Н. І. Бичкової, Ю. К. Бабанського, Н. Б. Ішханян, можна виділити такі характерні особливості навчання іноземної мови: оволодіння іноземною мовою за короткий час за рахунок мобілізації ресурсів особистості та її прихованих резервів; іноземна мова не вивчається, а вживається через спілкування; заняття починаються зі спілкування, а не із засвоєння граматичних правил; навчання іншомовного спілкування проходить у формі рольової гри; ефективнішим є мультимедійний підхід, заснований на використанні декількох взаємодоповнюючих інформаційних технологій [1].

Актуальність дослідження проблеми навчання іноземної мови засобами мультимедійних технологій зумовлена соціальними потребами в економістах з високим професійним рівнем знань англійської мови, що, у свою чергу, вимагає вивчення процесу активізації навчання іноземної мови студентів економічного профілю.

Мета статті. Виявити й обґрунтувати сучасні підходи до використання ІТ у навчанні англійської мови (АМ) у технічному вузі.

Не зважаючи на той факт, що проблема навчання АМ посідає чільне місце у навчальному процесі, вона ще не є остаточно розв'язаною і потребує подальших досліджень. Необхідно дослідити сучасні підходи до навчання, структурування навчального процесу з використанням новітніх ІТ. Нині в кожному ВНЗ є комп'ютерні аудиторії, оснащені мультимедійними проекторами й іншими допоміжними засобами, але не всі викладачі вміють користуватися цими інструментами. Освітня система протягом багатьох десятиліть шукає шляхи вдосконалення роботи зі студентами.

Частина викладачів ще продовжує навчання традиційними методами, однак усі погоджуються з унеможливленням подальшого

розвитку освіти без застосування інноваційних технологій і сучасних підходів до роботи з ними.

Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним.

Розглядаючи питання щодо використання комп'ютера у навчанні іноземних мов, можна виділити такі позитивні моменти його впровадження: мотивує процес навчання; дає можливість викладачеві застосовувати індивідуальний підхід, сприяє розвитку самостійності студентів, спонукає користуватися інформацією, що безпосередньо стосується їх особистого чи професійного життя; підвищує інформованість щодо інших мов та культур; завдяки наявності різноманітних типів текстів підвищує мовні компетенції; забезпечує сучасний матеріал, що відповідає інтересам і потребам студентів; пропонує автентичний і актуальний матеріал.

Застосування комп'ютерів на уроках АМ істотно підвищує інтенсивність освітнього процесу. Інтерактивне навчання за допомогою навчальних комп'ютерних програм сприяє реалізації цілого комплексу методичних, педагогічних, дидактичних, психологічних принципів, робить процес навчання цікавішим. За допомогою такого способу навчання створюються умови, за яких ураховується темп роботи кожного студента. Наразі розвивається ціннісно-сміслова сфера майбутніх економістів, збільшується їхня пізнавальна діяльність, що, безсумнівно, сприяє ефективному підвищенню рівня знань і вмінь. Утім слід пам'ятати, що комп'ютер не може замінити викладача в навчальному процесі. Тут необхідним є ретельне планування часу роботи за комп'ютером, використовувати його лише тоді, коли цього вимагає освітній процес.

Серед сучасних підходів до застосування ІТ на заняттях з АМ можна виокремити використання різних відеоматеріалів лінгвокраїнознавчого характеру, електронних словників, текстів для аудіювання, створення проектів, мультимедійних презентацій тощо. Не менш корисним способом використання ІТ є створення сайтів, публікацій, мультимедійних курсів, розроблення та створення дидактичного матеріалу, ведення телемосту із застосуванням веб-камер, використання Інтернет-ресурсів тощо.

З метою вивчення іноземних мов може використовуватись як вільне спілкування в Інтернеті, так і спеціально організоване спілкування в режимі електронної пошти, електронної конференції та дошки об'яв. Це

створює унікальну автентичну ситуацію діалогічного мовлення.

Інтернет є дуже багатим джерелом потенційних навчальних ресурсів. Сьогодні розробляється методика вивчення іноземних мов з використанням ресурсів Інтернету. Існують прихильники ідеї вивчення іноземної мови лише за допомогою зазначеної мережі, без традиційної роботи з підручником. Проте більшість викладачів надають перевагу використанню Інтернету паралельно з традиційними засобами навчання, інтегруючи його в навчальний процес [2].

Різні аспекти використання мультимедійних засобів у царині освіти обмежуються колом питань використання технічних засобів навчання (ТЗН) або комп'ютерно-орієнтованого засобу навчання «нового» покоління, котрому притаманні такі характерні ознаки [2]: можливість поєднання інформації, представлені у різних формах (текст, звук, графіка, відео, анімація) й інтерактивний режим роботи з інформацією. Оскільки інформація надається в різних формах, це підвищує досвід користувача й дозволяє швидше засвоювати інформацію.

Існує типологія інноваційних підходів до навчання, у якій виокремлено два основних типи інновацій [3]: 1) інновації-модернізації;

2) інновації-трансформації, які відповідають репродуктивній і проблемній орієнтації технологічного підходу в освітньому процесі. Розглянемо докладніше кожний із виокремлених типів.

Інновації-модернізації уможливають видозмінення навчального процесу і сприяють досягненню гарантованих результатів у межах його традиційної репродуктивної орієнтації. Їх підґрунтям є технологічний підхід, спрямований на поглиблення студентами знань й орієнтований на високоєфективне репродуктивне навчання. *Інновації-трансформації* здатні цілком змінити навчальний процес. Вони впроваджуються з метою забезпечення його дослідницького характеру, організації пошукової навчально-пізнавальної діяльності студентів. Відповідний пошуковий підхід до навчання зосереджується, насамперед, на формуванні у студентів досвіду самостійного пошуку нових знань, їх використання в нових умовах, формування досвіду творчої діяльності в поєднанні з відпрацюванням ціннісних орієнтацій [3].

Сучасні ІТ відіграють важливу роль у сучасній освіті. Використання комп'ютерів у навчальній і позанавчальній діяльності дозволяє розв'язати такі проблеми: індивідуалізацію і диференціацію навчання; мотивацію навчання; запобігання труднощів у роботі з друкованими виданнями; дефіцит часу.

Нині існує принципово новий підхід, який передбачає використання комп'ютерних технологій у навчанні АМ майбутніх економістів. Цей підхід [4]:

а) базується на широкому міжкультурному спілкуванні;

б) має своїм підґрунтям реальні дослідницькі методи;

в) сприяє розвитку рідної мови й оволодінню АМ, коли йдеться про участь у міжнародних проектах;

г) допомагає набутти нові супутні навички, котрі можуть виявитися корисними в подальшому житті, у тому числі й навички користування комп'ютерною технікою й ІТ.

Комп'ютер є інструментом, який організовує самостійну роботу студентів і керує нею, особливо у процесі тренувальної роботи з мовним матеріалом. Використання комп'ютерів на заняттях з АМ значно підвищує інтенсивність навчального процесу [5]. Під час навчання з використанням сучасних ІТ засвоюється значно більший обсяг вивчуваного матеріалу, аніж за традиційного навчання.

Інший вид діяльності це проведення Інтернет-проектів, що базується на реальних професійних ситуаціях, сприяє розвитку комунікативних умінь та навичок студентів. Існує два види проектів: WWW- проекти і E-mail-проекти.

WWW-проекти розраховані на те, що студенти отримують завдання, для виконання якого їм необхідно знайти інформацію в Інтернеті і представити потім результати свого пошуку. Викладач повинен підготувати проведення проекту: сформулювати групи, визначити тему та часові рамки проекту, знайти необхідні адреси тощо. Таким чином, відбувається активне впровадження проблемно-пошукового підходу, студенти вчаться працювати електронними джерелами на іноземній мові, аналізувати та реферувати відібраний матеріал.

Комунікацію електронною поштою краще за все проводити за допомогою E-mail-проектів в процесі вивчення ділового листування.

Перевагою E-mail-проектів є те, що комунікація іноземною мовою відбувається з реальними партнерами. Студентам важливо, що ділові електронні листи створюються не для викладача з метою продемонструвати свої знання та отримати оцінку, а для реальних партнерів з метою передачі інформації чи обговорення актуальної проблеми. Це сприяє розширенню мовної компетенції студентів і підвищенню мотивації вивчення іноземної мови [6].

Специфіка предмету «Іноземна мова» полягає в тому, що основним компонентом змісту навчання АМ є навчання різних видів

мовленнєвої діяльності (МД): говорінню, аудіюванню, читанню, письму. Слід розуміти, що навчати МД можна лише в живому процесі спілкування, а для цього потрібен партнер.

Комп'ютерна програма, компакт-диск, якими б інтерактивними вони наразі не були, можуть забезпечити лише квазіспілкування (тобто спілкування з машиною). Виключенням є лише телекомунікації, коли студенти вступають у живий діалог (писемний чи усний) із реальним партнером – носієм мови [7].

За допомогою мультимедійних навчальних програм уможливується створення майбутніми економістами персонального середовища для спілкування АМ, пошук однодумців, яких цікавлять аналогічні проблеми й які можуть бути представниками різних держав, наприклад, носіями мови, що сприятиме не лише як найглибшому її оволодінню, а й отриманню від них нової інформації [8].

Попри це, персональний комп'ютер може бути використаний викладачем для розв'язання багатьох дидактичних завдань протягом заняття: виклад інформації у різних формах; формування у студентів загальних і спеціальних знань і вмінь з того чи іншого предмету; контроль, оцінювання й корекція результатів навчання; організація індивідуального і групового навчання; керування процесом навчання. Комп'ютер можна використовувати на всіх етапах навчального процесу: для пояснення нового матеріалу; закріплення; повторення; контролю [9].

Комп'ютер забезпечує всебічний контроль едукативного процесу. У ході його використання уможливується досягнення максимально об'єктивного оцінювання. Він дозволяє заощадити навчальний час, оскільки здійснюється одночасна перевірка знань усіх студентів. Це уможливує приділення більшої кількості часу творчим аспектам роботи.

Мультимедійні кабінети у ВНЗ дозволяють проводити заняття на якісно новому рівні, комп'ютерні презентації допомагають звернути увагу студентів на важливих моментах і створювати наочні образи у вигляді ілюстрацій, схем, діаграм, графічних композицій тощо. Уможливується робота з програмами Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point, використання мультимедійного проектора, пошук у мережі Інтернет.

Інтерес до комп'ютерних програм, які використовуються в навчальному процесі, можна пояснити, насамперед, широким спектром можливостей, котрими вони володіють. Використання комп'ютерних засобів забезпечує велику інформативну базу мовного матеріалу, високу якість наочного матеріалу, підвищує пізнавальну активність студентів.

Саме завдяки цьому мультимедійні програми мають значно більше переваг, аніж інші комп'ютерні курси для навчання АМ.

Залежно від дидактичних цілей, можна виокремити такі види комп'ютерних програм [10]: навчальні, тренажери, контролюючі, демонстраційні, імітаційні, довідково-інформаційні, мультимедія-підручники. Найчастіше використовують демонстраційні програми, однією з яких є Microsoft Power Point. Ця програма дозволяє викладачеві самостійно підготувати мультимедійну презентацію до заняття з мінімальними затратами часу. У процесі підготовки презентації створюються умови для розвитку мотивації вивчення АМ, розширюються фонові знання студентів, їх світогляд і поінформованість.

Ефективність впливу навчального матеріалу на студентів багато в чому залежить від ступеня й рівня ілюстративності матеріалу. Візуальна насиченість мультимедійних презентацій робить їх яскравими, переконливими і сприяє інтенсифікації процесу засвоєння мовного матеріалу.

Мультимедійна презентація містить матеріал для спілкування АМ, будучи підґрунтям для монологічного мовлення, тобто уможливує реалізацію комунікативної функції мови. Вона є ефективним прийомом розвитку й удосконалення монологічного висловлювання, оскільки у процесі свого виступу студенти мають можливість використовувати ключові слова, ілюстрації, схеми, які вони розробили. Це дозволяє робити повідомлення послідовним, розгорнутим, виразним, із достатньою швидкістю, без необґрунтованих пауз між фразами [11].

Як вже було зазначено, програмне забезпечення Microsoft Power Point набуло великого поширення й користується популярністю у користувачів. Інтеграція з іншими програмами дозволяє швидко і якісно створити мультимедійну презентацію, котра крім тексту може включати й комп'ютерну анімацію, картинки, графіки, таблиці, відео та музичний супровід, організовані в єдине середовище.

Перш ніж приступити до підготовки мультимедійної презентації, необхідно обрати тему, визначити кількість і вміст слайдів, а студентам самостійно розподілити між собою рольові функції: спікер – студент, сильний у царині АМ; фахівець з ІТ – студент, який добре розбирається у програмі Microsoft Power Point; робоча група – інші студенти, які працюють над створенням фрагментів спільного проекту мультимедійної презентації. Використовувати мультимедійну презентацію в едукативному процесі можна на різних етапах заняття.

Водночас її сутність як наочного засобу залишається незмінною, варіюються лише її форми, залежно від поставленої мети її використання. Враховуючи великі дидактичні можливості комп'ютерної презентації знань, уже найближчим часом слід очікувати інтенсивнішого використання мультимедійних презентацій у навчальному процесі [12].

Спостереження викладачів у технічному закладі за навчальним процесом на заняттях з іноземної мови дає підстави стверджувати, що застосування методу з використанням мультимедійних технологій має такі переваги: забезпечує комунікативний підхід до вивчення іноземної мови; знайомить з культурою, традиціями країни мови, що вивчається; сприяє індивідуалізації навчання; допомагає здолати мовний бар'єр; передбачає найефективнішому засвоєнню навчального матеріалу; створює доброзичливу атмосферу на занятті.

Тому, впровадження сучасних та інноваційних підходів до викладання англійської мови студентам в технічному ВНЗ забезпечується використанням мультимедійних засобів навчання. Усі ці технічні засоби значно змінюють можливості викладача, роблять заняття більш насиченим і продуктивним. Так, мультимедійні проектори дають можливість матричної презентації матеріалу, яка відриває студента від друкованого тексту, від послідовного зчитування та заучування напам'ять. З'являється нова методика викладання – мультимедійна технологія. Мультимедійні засоби навчання як різновид комп'ютерних технологій об'єднують у собі традиційну статичну візуальну інформацію (текст, графіку) і динамічну інформацію (мову, музику, відео, анімацію), обумовлюючи можливість одночасного впливу на зорові і слухові органи чуття тих, хто навчається.

Практика використання сучасних засобів навчання у ВНЗ (програмного забезпечення, або Software: мультимедійні підручники, диски, універсальні енциклопедії, презентації, відео-, аудіоматеріали, ресурси Інтернету; обладнання, або Hardware: комп'ютер, аудіо-, відеоапаратура, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка) показує, що значно покращується якість викладання матеріалу і ефективність його засвоєння студентами технічного ВНЗ.

Тому, на нашу думку, впровадження мультимедійних технологій у навчальний процес вивчення іноземної мови технічного ВНЗ значно підвищує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст дисципліни, підвищує мотивацію до вивчення англійської мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

Аналіз практичного досвіду викладачів іноземної мови технічного вузу показує, що використання мультимедійних технологій навчання органічно вписується в навчальний процес. Мультимедійні технології мають безперечні переваги над іншими навчальними технологіями.

Як висновок, слід зазначити, що використання сучасних підходів до використання ІТ у навчанні АМ якісно підвищує професійні навички майбутніх економістів. Це дозволяє видозмінити навчальний процес або повністю перетворити його задля забезпечення його дослідницького характеру. Попри це, нові підходи стимулюють міжкультурне спілкування й водночас забезпечують компетентність фахівців у царині комп'ютерних технологій.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Джонсон Д. Методы обучения. Обучение в сотрудничестве / Д. Джонсон, Р. Джонсон, Э. Джонсон-Холубек ; пер. с англ. З.С. Замчук. – СПб.: Экономическая школа, 2001. – 256 с.
2. Хутірський А. В. Технологія евристичного навчання/ Хутірський А.В. // Нові технології. – 1998. – № 4 – С.15-19.
4. Мультимедиа / [под ред. А. И. Петренко]. – М.: БИНОМ, 1994. – 272 с.
5. Цыганкова Е. А. Использование мультимедийных презентаций при обучении иностранным языкам [Электронный ресурс] / Е.А. Цыганкова // Научно-технические конференции [Сайт]. – Режим доступа : http://science-bsea.narod.ru/2011/it_2011/cyganкова_isp.htm.
6. Чермит К. Д. Инновационный подход в обучении информатике как основа формирования профессиональной информационно-технологической компетентности специалиста / К.Д. Чермит, Е.Б. Птущенко, И.П. Субботина // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия: Педагогика и психология. – 2008. – № 5. – С. 168–171.
7. Коджаспирова Г. М. Технические средства обучения и методика их использования / Г.М. Коджаспирова, К.В. Петров. – М: Издательский центр «Академия», 2001 – 256 с.
8. Маслыко Е. А. Настольная книга преподавателя иностранного языка / Е.А. Маслыко, П.К. Бабинская, А.Ф. Будько. – Минск: Вышэйшая школа, 1999. – 522 с.
9. Диброва Е.В. Применение компьютерных технологий в процессе обучения иностранным языкам / Е.В. Диброва, Н.Г. Евтушенко // Новые технологии. – 2009. – № 4 (26). – С. 149–152.
10. Телицына Т. Использование компьютерных программ на уроках английского языка / Т. Телицына, А. Сидоренко // Иностранные языки в школе. – 2002. – № 2. – С. 41–43.
11. Скаткин М. Н. Активизация познавательной деятельности учащихся в обучении / М. Н. Скаткин. – М. : Педагогика, 1995. – 275 с.
12. Сухинина О. С. Теоретические основы и методика использования мультимедийных технологий в обучении иностранным языкам [Электронный ресурс] / О. С. Сухинина // Муниципальное

бюджетное общеобразовательное учреждение «Михайловский лицей» Михайловского района Алтайского края : [Сайт]. – Режим доступа : http://mihliceum.ucoz.ru/publ/stati_uchitelej/metodicheskie_razrabotki_uchitelej/sukhinina_o_s_teoreticheskie_osnovy_i_metodika_ispolzovaniya_multimedijnykh_tekhnologij_v_obuchenii_inostrannykh_jazykam/5-1-0-43.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Рацул Анжела Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Кіровоградського національного технічного університету.

Коло наукових інтересів: дослідження технологій навчання іноземних мов у ВНЗ.

УДК 378.12(410):378.2(410)

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ СФЕРИ ЗАСОБАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ ТА ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Наталія РОКОСОВИК (Хуст)

Інформатизація суспільства є стратегічним фактором розвитку цивілізації, який завдяки особливим властивостям інформації дає людству певні шанси розв'язувати глобальні проблеми і перейти до нової парадигми сталого і безпечного розвитку. Підготовка фахівців педагогічної сфери дистанційно, на думку британських фахівців, - засіб зміцнення освітньої системи в цілому, оскільки вона охоплює не тільки безпосередньо вчителів, а й інших освітян у ширшій спільноті. Така форма підготовки також сприяє підготовці педагогів та підвищенню їх кваліфікації на базі шкіл, зміцнюючи зв'язок між теорією та практикою та скорочуючи час між вивченням та застосуванням прогресивного на практиці. Дистанційна освіта також відіграє позитивну роль у розвитку спільноти. Впровадження децентралізованої структури дистанційного навчання може сприяти підготовці фахівців педагогічної сфери у регіонах і слугувати основою для розвитку різноманітних програм підвищення кваліфікації фахівців педагогічної сфери.

Отже, **метою** статті є аналіз напрямів досліджень у галузі підготовки фахівців педагогічної сфери засобами дистанційного навчання в Україні та Великій Британії.

Для досягнення мети було досліджено праці вітчизняного дослідника Б. Шуневича; закордонні дослідження Г. Бітам (H. Beetham) та інших британських науковців освітньої сфери, а також низку нормативних документів та доповідей центральних британських освітніх організацій.

Аналіз наукової психолого-педагогічної літератури, в тому числі дисертацій, що з'явилися за останні 2 десятиліття, свідчить про значну увагу до проблем сутності дистанційного навчання (ДН) та освіти, теорій та моделей такого навчання, проблем успішного впровадження та організації дистанційного

навчання у процес підготовки фахівців різних галузей.

Незважаючи на те, що ДН – досить молода сфера дослідження, вона багатогранна й охоплює багато аспектів, що досліджуються. Крім того, завдяки появі нових термінів, нових технологій, нових програмних вимог тощо виникають концептуальні непорозуміння і навіть відверта критика окремих сфер дослідження ДН.

На сучасному етапі досить вдало характеризує сфери досліджень у галузі ДН вітчизняний дослідник Б. Шуневич, який стверджує, що «опрацьовану зарубіжну літературу з дистанційного навчання умовно можна розподілити за 10 напрямками: 1) історія розвитку дистанційного навчання; 2) теоретичні аспекти ДН; 3) організація ДН (організаційна структура, види зв'язку із студентами, оцінювання навчальних матеріалів, програм, студентів); 4) апаратне і програмне забезпечення дистанційного навчання; 5) матеріали для викладачів (підготовка навчальних матеріалів, методика роботи із студентами дистанційної форми навчання); 6) матеріали про студентів; 7) корпоративне, а також дистанційне навчання багатодітних жінок, людей з особливими потребами; 8) досвід країн щодо запровадження ДН; 9) соціально-економічні проблеми ДН; 10) проблеми дистанційного навчання окремих предметів (наприклад, іноземних мов)» [1, 24].

Велика Британія вважається європейським лідером надання освітніх послуг за дистанційною формою (згадаємо, хоча б, Відкритий університет), а також лідером з проведення досліджень у галузі ДН. Різним аспектам ДН (в цілому та у сфері вищої освіти зокрема) присвячені роботи багатьох британських науковців, зокрема Х. Перратон (H. Perraton), Г. Бітам (H. Beetham), Дж. Сіменс (G. Siemens), М. Уеллер (M. Weller), Р. Мейсон (R. Mason), Дж. Семон (G. Salmon), Д. Лорілард